

Таємниця зміїної голови (скорочено)

Андрій Кокотюха

Андрій Кокотюха

Таємниця Зміїної Голови

Стислий переказ по розділах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ 1, У ЯКОМУ ВСЕ ПОЧИНАЄТЬСЯ З ДУРНОГО ВЧИНКУ

Подoliaни – невеличке селище, з його пагорба на західній околиці видно замок князя Козицького, якому майже 300 років. У замку зараз місцевий краєзнавчий музей. У часи Козицького замок був оточений ровом з водою, але тепер тут осушений рівчак з місточком. Коли спуститися з пагорба з протилежного боку, можна побачити праліс. Стежка веде просто вглиб лісу та виводить зрештою на невеличку галявину. Місцевість у цій частині лісу не надто рівна, це урочище, по дну якого дзюркотить тоненький струмок. Отут і стоять наші герої перед вузьким входом у печеру. Місцеві жителі не тримають це місце в секреті, але печера має не надто добру репутацію, тому тутешні батьки забороняють дітям ходити сюди самим.

Данило Лановий і Богдан Майстренко – друзі, які приїхали з Києва у це село на Поділлі, а дівчина Варвара і її брат Андрій – місцеві. Данило – невисокий худорлявий хлопчина з акуратно підстриженим волоссям. Богдан – вищий на пів голови, ширший у плечах та з непокірною кучмою патлів на голові. Андрій – опецькуватий, не надто зграбний, веснянкуватий. Руде волосся стояло сторчака. Довершували образ клапаті вуха. Через них у Подoliaнах його прозивали Вухо. Вдачу мав хорошу, нічого поганого нікому не робив. Тато в нього – міліціонер, місцевий дільничний Іван Рудик. Варвара – Андрієва сестра-близнючка. Вухами дівчина, правда, в брата не пішла. Зате її руде волосся та великі очі під час першої зустрічі змусили Богдана Майстренка забути про все на світі. Дуже захотілося київському хлопцеві сподобатися подільській рудючці.

Вухо з Богданом змагалися, хто швидше пройде печеру. Вухо уже пройшов і витратив на це 43 хвилини. Тепер Богдан збирався лізти під землю. Данило переживав: нехай Вухо каже, що там заблукати складно, якщо рухатися тільки центральною галереєю. Все одно Богдан ризикує не знайти виходу так легко, як це щойно вдалося рудому Андрієві. І якщо Богдан не зможе самотужки вибратися з печери, доведеться кликати дорослих. І добре, якщо обійдеться тільки Даниловим татом. Набагато гірше, коли руді близнюки змушені будуть кликати свого батька, капітана міліції Рудика.

Та Богдан уже не міг зупинитися. Він взяв ліхтарик, обмотав голову футболкою, бо в печері були кажани, вдягнув спортивну куртку й ступив у темну пройму печери.

РОЗДІЛ 2, У ЯКОМУ БОГДАН МАЙСТРЕНКО ВИРУШАЄ В ПІДЗЕМНУ МАНДРІВКУ

Присвічуючи собі ліхтариком, Бодя обережно ступав униз саморобними нерівними сходами. Прохід був то широкий, то вузький. Хлопець знав, що спускається вниз на цілих десять метрів. Місцеві жителі називали печеру Змією. Але не тому, що тут облаштувало своє кубло тутешнє лісове гаддя: просто ходи під землею такі вузькі й звивисті, мов зміїний слід на піску. Довжина печери – майже п'ять сотень метрів.

Боді було цікаво розглянутися, але не було часу. Рухався зовсім впевнено. Знав-бо: хоч і був тут колись знаменитий печерний лабіринт, тільки ходи ще не розвідані. Всі галереї завалені-закупорені, лиш одна зміїлася від одного кінця пагорба до іншого, протилежного, того, що трохи нижче урочища.

Богдан уже проминув чотири повороти. Місцями прохід міг бути вужчим, але за поворотом він розширювався, і хлопцеві уже стало цікаво пересуватися під товщею землі. Та ось ще один поворот – і наш мандрівник опинився в невеличкій напівкруглій залі. Стеля тут піднімалася вище двох метрів, сама зала утворювала неправильне коло. В різні боки від цього кола розходилися темні пройми галерей. Хлопець став у самому центрі підземної зали. Гадати особливо нічого. Три ходи, два з них, як відомо, давно завалені. Розв'язати загадку та знайти потрібний прохід буде досить просто. Почав роздивлятися. Сполохані світлом, з-під стелі майнули огидні кажани. Замахав Богдан руками, мало ліхтарика не впустив. Кинувся навтьоки до найближчого проходу і стукнувся лобом об край гострої каменюки.

РОЗДІЛ 3, У ЯКОМУ БОГДАН ШУКАЄ СВІТЛА В КІНЦІ ТУНЕЛЮ, А ЧУЄ ТАЄМНИЧІ ГОЛОСИ

Богдан Майстренко розізлився сам на себе, що кажанів налякався. Повернувся назад до круглої зали. Мимоволі глянув на стелю. Кажани знову там повиснули.

Коридор. Поворот. Знову коридор. Знову поворот. Ще один коридор. Невчасно пригнувся Богдан в одному місці, лупнувся знову головою, уявив себе вже з двома гулями і тепер мало не розплакався, так прикро йому стало за власну незграбність. Але ще трошки – і вихід. Наступний звив вузького коридору Змії – і промінчик світла. Один марш-кидок – і підземелля пройдено наскрізь. Та не встиг Богдан зробити кількох кроків, як почув з того місця, звідки лилося світло, якісь звуки. Бодя повернувся до напівкруглої зали і почав шукати, куди б заховатися. Ще раз вдарився головою. Хлопець сховався у темній проїмі.

Стислий переказ по розділах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ 4, ОBOB'ЯЗKОВИЙ, У ЯКОМУ BAPTO HАГADATИ, XTO TAKІ ДАНИЛО З БОГДАНОМ, ТА ПОЯСНИТИ, ЯКИЙ ВІТЕР ЗАНІС ДРУЗІВ НА ПОДІЛЛЯ

Повернемося трошки назад, щоб пригадати дещо про наших героїв. На перший погляд, між Даньком та Богданом спільного дуже мало. Перший – відмінник, багато читає, добре грає в шахи та зовсім недавно почав учити англійську мову. Другий – спортсмен, до недавнього часу зовсім не мав охоти до читання книжок, а колись взагалі водився з поганою компанією вуличних грабіжників. Але так склалося в житті,

що двоє хлопців, які живуть у Києві по сусідству, познайомилися, подружилися, та навіть недавнім літом відпочивали разом у невеличкому містечку на Полтавщині, в Данилової бабусі. Там Данилові з Богданом випадково стала відома одна давня загадка, розв'язавши яку, вони знайшли давній скарб. Тоді друзі навіть зіткнулися зі справжніми озброєними дорослими бандитами. Та все закінчилося добре, бо під час пошуку скарбів двоє київських школярів надбали собі на Полтавщині купу друзів. Одна з них – Галка, дочка містечкової бібліотекарки. Дівчинка як дівчинка, худенька, не надто висока, дві кіски виклично стирчать у різні боки. Дівчинка мала справжнього африканського страуса, який звався Футболом. Його разом із іншими родичами привезли якось на Полтавщину, поселили на спеціальній страусовій фермі. Але він втік і прибився до Галки. Дівчинка приручила його, навчила грати у футбол і навіть їздила верхи. Страус захищав її, мов особистий охоронець.

Ще один друг з Полтавщини – Льонька Гайдамака. Із ним Богдан та Данило спочатку довго не могли порозумітися. Та коли почалася шалена гонитва за злодіями, які вкрали золоту булаву та інші скарби, заховані козацьким полковником, вчорашні вороги об'єдналися. І прощалися вже друзями. А Льоньчин дід, старий Гайдамака, допомагав хлопцям у їхніх пошуках корисними порадами. Пізніше Льонька Гайдамака навіть гостював у Данила в Києві. Хотів Данько ще й Галку якось запросити, та одна проблема завадила: той самий страус. Не могла дівчина залишити його. А Данько чим далі, тим довше за Галкою сумував. Планував, як улітку знову приїде до бабусі... Та не так сталося, як гадалося. Данилів батько хотів прокласти по Україні нові цікаві туристичні маршрути. Мало, казав, знаємо свою країну, все по закордонах, по морях-океанах, пустелях-пірамідах. Своє ж не гірше, та ще й під боком, і цікаве, бо мало вивчене. Поговорив Данилів тато зі своїм другом, бізнесменом Михайлом Вороненком, і вирішили вони почати з Поділля. От і приїхали вони в це село, і Данила з Богданом взяли. Батько пообіцяв: коли вирішить тут усі питання, негайно відішле сина на Полтавщину.

Налаштував себе Данило на цікаву подорож. Та за кілька днів, що вони провели в селищі, стало обом хлопцям надзвичайно нудно. Данько з Богданом мусили давати собі раду самі, бо батько їздив з бізнесменом по околицях. Хлопці познайомилися з Рудиками: рудоволосою Варварою, яка Богдану дуже сподобалася, та її братом-близнюком Андрієм на прізвисько Вухо.

Ну ось, тепер можна вже й назад повернутися.

РОЗДІЛ 5, У ЯКОМУ БОГДАН МАЙСТРЕНКО НЕ РОЗУМІЄ, ЯКІ САМЕ ДВЕРІ ПОВИННА ВІДКРИТИ ЖІНОЧА РУКА

І ось що підслухав Бодя. Говорили двоє – чоловік і жінка, голос якої спочатку видався чоловічим. Чоловік, якого жінка називала "Карликом" був її підлеглим. Він називав жінку "пані Крук".

Пані Крук доводила, що чула крик, а чоловік пояснював, що ці звуки видали кажани. Жінка говорила, що турбується, бо приїхали оці з Києва, почнуть тут свою туристичну діяльність, розгорнуться на повну. І на Змію руки накладуть. Спочатку тут

облагородять усе для туристів, потім почнуть копати, досліджувати... Тому їм треба ворушитися, шукати те місце, яке повинна відімкнути жіноча рука. Карлик не знав, де шукати, адже місце схованки намагалася назвати тяжкохвора людина. Чоловік марив, думки плуталися. Є лише уривки фраз. "Де ж, по-твоєму, треба шукати Зміїну Голову?" – питала жінка. Карлик вважав, що у замку, бо в печерах не буває дверей. А якраз підземелля в замку є напевне! Жінка сказала, що часу мало: якщо Лановий із Вороненком затвердять та підпишуть усі потрібні папери, тут почнеться робота. І про діамант доведеться забути назавжди. Тому шукати треба звідси.

Бодя почув, що жінка і чоловік пішли. Хлопець боявся, що Даниловому батьку і Вороненку щось загрожує. Богдан забув про змагання в Вухом: небезпечне щось починається, попередити треба!

РОЗДІЛ 6, У ЯКОМУ ПОЧИНАЮТЬ ШУКАТИ ЗНИКЛОГО

Тим часом руда Варка уже хвилювалася, бо Боді довго не було. Вухо і Данило завели якусь дуже серйозну для них суперечку і не помітили, що минуло стільки часу. Варвара вже серйозно занепокоїлася, коли минуло більше години. Данило Лановий теж став переживати. Тож друзі розділилися: Варка і Данило пішли до іншого виходу, а Вухо лишився на місці.

Данило і Варка вийшли з урочища, обігнули пагорб. Обоє опинилися по той бік пагорба, просто перед широкою проймою, наполовину закритою порослою мохом кам'яною брилою. Тут нікого не було. Хлопець почав кликати Богдана. І раптом з печери почув голос: "А це ще хто волає?"

РОЗДІЛ 7, У ЯКОМУ БІЛЯ ВИХОДУ З ПЕЧЕРИ ВПЕРШЕ ВІЧ-НА-ВІЧ ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ ДРУЗІ ТА ВОРОГИ

То говорив дорослий чоловік, який вийшов з підземного тунелю. Він був високий, у зелених плямистих штанах і куртці, повністю лисий. За ним вийшла невисока худорлява жінка в брючному костюмі салатного кольору. Гостре довгасте обличчя, такий самий гострий носик та волосся до плечей: чорне, мов вороняче крило. Погляд насторожений, пронизливий і хижий. Жінка почала сварити Данила і дівчину за те, що вони тут ходять. "Там, під землею, смертельно небезпечний чадний газ", – говорила вона. Жінка брехала, що вона з чоловіком усе тут перевіряла, а нікому про це не казала в селі, щоб не розводити паніки.

Данило злякався за Бодю, а Варка розповіла незнайомцям, що в печері їхній друг. Жінка спитала, чи давно він поліз туди. Незнайомці видалися Данилові підозрілими. Раптом з того боку пагорба зчинився якийсь гармидер, потім почулися крики радості. А за мить Вухо та Богдан Майстренко прибігли до Варки і Данила. Обоє збуджені, Бодя до всього ще й з побитим лицем, у брудному одязі, але живий та здоровий. Данило відразу ж засік: радості від появи ще двох хлопців чорнявка та лисий не виявляють. Жінка поцікавилася в Боді, яке в нього прізвище. "А ваше?" – несподівано зухвало відповів Богдан. І тут щось дивне сталося. Замість того, аби продовжити тиснути на порушників правил безпеки, чорнява жінка раптом замовкла. Потім сказала більше не ходити сюди і нікому нічого не казати. Жінка і чоловік пішли геть.

РОЗДІЛ 8, У ЯКОМУ ВСІ РОЗУМІЮТЬ, ЩО ОПИНИЛИСЯ В НЕБЕЗПЕЦІ, АЛЕ НЕ РОЗУМІЮТЬ, ЧОМУ

Майстренко розповів друзям, що ця жінка – пані Крук, а чоловік – Карлик. Бодя на одному подиху виклав і про голоси в печері, і про підслухану розмову, і про те, як не ризикнув піти за незнайомою парою і повернувся назад. Тим шляхом, яким прийшов. Вибрався в урочище, застав біля струмка Вуха, і з ходу видав йому все почуте. Друзі зрозуміли, що жінка і чоловік запідозрили, що Бодя міг їх чути в печері.

Лановий думав, що ж робити. Він сказав друзям, що треба бути обережними, але дорослим не слід нічого казати, бо доведеться зізнаватися, що вони поперлися в цю печеру! Данило говорив, що коли зняти бучу, пані Крук та Карлик згорнуть свою діяльність! Перечекають та продовжать! Лиш паскудити стануть обережніше! Хлопець попросив Рудиків розповісти, що вони знають про того, хто міг заховати тут скарби. Та Рудики нічого не знали, але Варка згадала, що чула про таке в музеї.

РОЗДІЛ 9, У ЯКОМУ ДРУЗІ ЙДУТЬ ДО СТАРОГО ЗАМКУ У СПРАВАХ

Друзі відправилися у музей – замок князя Козицького, щоб знайти директора Георгія Дмитровича і розпитати про скарби. Вуха вів усіх коротким шляхом, навпрошки. Так вони вийшли просто до парку, у який лісистий пагорб перетікав, здавалося, сам собою. Лиш зелена огорожа-сітка показувала цю межу, але місцеві добре знали, де тут хвіртка. Далі витоптаною стежкою пересікли парк, вийшли до глибокого рову, де колись була вода, і перетнули його по дерев'яному мосту, який вів до прочинених воріт, у замковий, тепер – музейний, двір.

Ані двір, ані сам замок не вражали своїми розмахами. Проте тут було затишно. Фасад самого двоповерхового замку не облуплений, як це часто буває. Видно, ремонт тут зовсім недавно робили. Тепер споруда хоч трошки схожа на помешкання шляхетного пана. Данилові Лановому хотілося погуляти цим двором довше. Та сам розумів: не для прогулянок вони сюди прийшли.

Стислий переказ по розділах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ 10, У ЯКОМУ ДИРЕКТОР ЖОРА ПОЯСНЮЄ, КОГО КОЛИСЬ НАЗИВАЛИ РОЗБІЙНИКАМИ

Під кабінетом директора діти вагалися, хто має стукати. Та двері відчинив сам директор. Скільки йому років – важко сказати. Патлатий, русяве волосся ледь не торкається плечей. Окуляри в тонкій оправі, замість солідного костюма, який пасував би директорові музею, – кросівки, джинси та червона футболка з портретом такого ж, як і її власник, патлатого чоловіка. Данило знав, що то портрет команданта Че Гевари, революціонера. Місцеві називали директора просто Жорою.

Георгій Дмитрович познайомився з Данилом і Богданом, рудих він знав. З батьком Данила Жора уже був знайомий, тому не здивувався, що Лановий-молодший попросив розповісти про скарби.

Директор розповів, що всі місцеві легенди про заховані скарби так чи інакше

пов'язані з розбійниками, бо тут Устим Кармелюк свого часу погуляв. Сім разів ловили Кармелюка царські жандарми. Всякий раз він утікав від них, аби знову повернутися в Україну та далі сипати їм усім солі на хвости.

РОЗДІЛ 11, У ЯКОМУ ГЕРОЇ СЛУХАЮТЬ ЛЕГЕНДУ ПРО ЗМІЇНУ ГОЛОВУ

Жора розповів, що серед старих паперів, писаних більше як сто п'ятдесят років тому, є свідчення розбійника Охріма Куцого, одного з друзів Кармелюка. Коли царські війська врешті решт придушили повстання, багатьох убили, багатьох у полон взяли, Охрім Куций міг врятувати своє життя в обмін на Зміїну Голову. Так називається великий діамант.

Козицький володів цим діамантом. На той час, коли Поділля охопило повстання Кармелюка, князь був за крок до розорення. Зміїна Голова лишалася чи не єдиною коштовною річчю, якою він володів.

Станіслав Козицький отримав замок у спадок від батька. Коли польська влада на Поділлі змінилася на російську, царську, Козицький погодився служити цареві – аби лиш замок, титул та землі лишити за собою. Саме в ті часи захотів пан Станіслав замок перебудувати. Найняв добрих інженерів, котрі тямлять у будівельній справі. Серед них був Михайло Ружич, дуже тямущий чоловік. Кажуть, це він особисто склав проект "кімнати страху" – потаємної кімнати, куди можна заховатися під час нападу ворогів. Або — втекти з цієї кімнати за межі замку підземним ходом. Коли все було готове, князь Козицький велів знищити всіх, хто працював на будівництві. Першим, звісно, у списку був Михайло Ружич. Проте йому вдалося втекти. Інженер пристав до Кармелюка і його теж почали називати розбійником.

Козицький був марнославною людиною, часто хвалився діамантом. Аж якось уночі на замок наскочили розбійники. З ними був Ружич, і він прекрасно орієнтувався в замку. Крім іншого, знав, де скарбниця. Тому забрав діамант, покаравши в такий спосіб убивцю. Розбійники ховалися у лабіринтах тутешніх печер. Це зараз вони всі засипані, а колись ходи-переходи вели далеко під землею. Десь там, у печері, помер від ран Михайло Ружич, поруч із ним був той самий розбійник Охрім Куций – рятувалися від поліцейської облави. Коли Охріма врешті-решт викурили з-під землі, як лисицю з нори, він, ясна річ, не знав, де шукати Кармелюка. Зате під тортурами з нього витягли інші зізнання: де розбійники заховали знаменитий діамант. За словами Охріма Куцого, Михайло Ружич назвав йому місце сховку, коли марив перед смертю. Тому нічого конкретного не сказав. Лише уривки фраз. Директор знав напам'ять ці уривки: "Двері через Змію. Відчиняє жіноча рука. Далі під землею. Потім під водою. Потім за стіною. А потім – за собою. Хто розумний – знайде".

Директор Жора дуже поспішав, але й більше нічого вже не знав. Діти попрощалися і пішли до виходу, та раптом побачили пані Крук і Карлика. Ох, не бажаною була зараз ця зустріч для нашої четвірки! Жінка і чоловік теж йшли до директора. Наша компанія швидко втекла до парку.

Данило з друзями зрозумів, що Крук і Карлик серйозно вирішили знайти Зміїну Голову. Бо щойно Данилів тато та його друг Вороненко почнуть свою справу, зробити

це ось так, потайки, для аферистів уже буде неможливо. Діти розуміли, що злочинці їх бачили, і тепер буде важко за ними слідкувати, але в Данила і Богдана були друзі, з якими вони вже мали подібну пригоду.

РОЗДІЛ 12, У ЯКОМУ ЛЬОНЬКА ГАЙДАМАКА ДОМОВЛЯЄТЬСЯ З ГАЛКОЮ, А ДІВЧИНА – ЗІ СТРАУСОМ

Данило Лановий вирішив гукнути на допомогу Льоньку Гайдамаку. Того самого хлопчачого ватажка з містечка на Полтавщині, котрий якось допоміг йому та Богданові Майстренку визволитися з полону справжніх бандитів та навіть врятувати від їхніх зазіхань козацький скарб – справжню золоту булаву.

Залишмо на кілька днів наших героїв у Подолянах та завітаймо до містечка, де жили їхні кращі друзі і куди подзвонив Данило.

Льонька й досі не мав свого власного мобільного телефону. І зловити його було важко, бо літом вдома не сидів. Та зловити його можна було в один спосіб: подзвонити Галці. Дівчина телефон носила з собою, чим іноді був дуже незадоволений її кращий друг та охоронець – страус на прізвисько Футбол. Скаржилася якось Галка: щойно трубка оживе і вона піднесе її до вуха, аби відповісти, страус починає нервувати. Навіть кілька разів намагався вихопити слухавку дзьобом.

Данило набрав Галчин номер. А дівчина передала слухавку Льоньці. Льонька переповів своїй ватазі почуте від Данила. Кожен мав що сказати з цього приводу, а згодом Льонька вирішив, що поїде до друзів. Тільки Галка була категорично проти. Сказала, що їде з Льонькою, і ще ногою тупнула. Страус тут же повторив за Галкою. Льонька спитав, що ж робити зі страусом. Та Галка вмовила свого птаха відпустити її.

*Стислий переказ по розділах, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу*

РОЗДІЛ 13, У ЯКОМУ ВСІ ЗБИРАЮТЬСЯ ТА СЛІЗНО ПРОЩАЮТЬСЯ

Того ж вечора Льонька розповів усе дідові. Старий Гайдамака сказав, що у тих Подолянах його старий друг живе. Давно хоче його провідати. Ну, може не в самих Подолянах, може, взагалі в іншому місці. Але хто про це знає, крім них двох? Важливо інше: давно він, старий, збирався друга навідати. Ось і візьме з собою онука. Хай розвіється трошки, хоч Україну побачить. Льонька зрадів. З Льоньчиними батьками дід швидко домовився, ті навіть не питали нічого, особливо брехати не було потреби. По-друге, переговорив з Галчиними батьками і ті охоче відпустили дівчину.

Отже, наступного дня, глибоко по обіді, вся ватага вийшла проводити мандрівників. Везла діда, Льоньку та Галку до поїзда вантажна машина з критим брезентом фургоном. Галка ніяк не могла попрощатися з Футболом. Страус поводив себе якось дивно, стримано. Взагалі, ні до кого не чіплявся навіть із дружніми намірами. Галка попросила Футбола побути трошки самому. Напевне, Футбол щось зрозумів – кивнув ніби на знак згоди. Мандрівники рушили в дорогу.

РОЗДІЛ 14, У ЯКОМУ Є ПЕРЕГОНИ І СТАЄ ЯСНО, ЧИМ СТРАУС МОЖЕ БУТИ ПОДІБНИМ ДО СЛОНА

Вантажівка їхала битим шляхом, а страус Футбол біг за нею. Довгоногий бігун не переганяв машини, не відставав від неї – просто рухався паралельно. Шофер дав газу, і згодом вантажівка лишила переслідувача позаду. За мить страус взагалі зник за пагорбом, а водій упевнено скерував машину праворуч, повертаючи в бік широкої асфальтованої дороги. Та враз машину смикнуло, водій різко влупив по гальмах. Вантажівка стояла посеред дороги в курній хмарі, яка поволі осідала. Перед нею, заступивши шлях, стовбичив страус. Дід сказав: "Тут або всі вертаються, або – всі їдуть. Нема іншого виходу". Галка повертатися не хотіла, тому вирішили брати страуса з собою. Страус поважно піднявся дошкою у кузов.

РОЗДІЛ 15, У ЯКОМУ СТРАУС ТА ВСІ, ХТО ПОДОРОЖУЄ З НИМ, НЕ ДУЖЕ ПОДОБАЮТЬСЯ МІЛІЦІЇ

За пару годин мандрівники таки дісталися до Києва. Коли страус так само поважно й обережно виходив з критого кузова на світ Божий, ця з'ява відразу привернула загальну увагу. "Цирк приїхав!" – вирвалося в когось із натовпу. Дивна компанія пройшла на привокзальний майдан. Тут теж дивувалися зі страуса.

Щойно старий, хлопець, дівчина та страус зайшли до залу очікування, до них відразу посунув міліцейський патруль. Міліцейські думали, що страуса викрали звідкись. Але старий Гайдамака заспокоїв міліцейських, говорячи, що тут просто проводиться експеримент, чи можна українською залізницею перевезти не тільки домашніх улюбленців, таких як коти чи собаки, але й страусів. Дід говорив, що приховані камери знімають, чи охоронці порядку сприяють цікавим дослідом. Один з міліцейських сказав, що українська міліція всіляко сприяє науковим експериментам. Тому зараз їх проведуть до спеціальної каси. Там можна взяти квитки без черги. Якщо проблеми які – з начальником поїзда вирішать. Льонька був у захваті від діда, який, до того ж, назвав себе професором Гайдамакою, доктором орнітологічних наук.

РОЗДІЛ 16, У ЯКОМУ СТАЄ ЗРОЗУМІЛА КОРИСТЬ ВІД СТРАУСІВ НА ЗАЛІЗНИЦІ

Аж до самої колії, де стояв потяг, котрий їхав через Подолляни, компанію зі страусом уже ніхто не зупиняв. Воно зрозуміло: якщо поруч міліція, значить – усе в порядку. Правда, спочатку касирка не дуже-то й хотіла давати квитки. Бо справді не знала, чи можна з таким птахом проходити до вагона.

Видали мандрівникам квитки, для страуса – дитячий, а до вагона міліціонер сам усю компанію підвів. Провідниця ледве встояла на ногах від такого видовища. Лейтенант міліції домовився з начальником поїзда. Провідниця лише переживала, щоб страус не нагидив у вагоні. Галка швиденько заштовхала страуса в купе, де відразу стало тісно. Ще й Льонька з дідом зайшли – зовсім не розвернутися.

Доки поїзд не рушив, усі мовчали. Лиш старий Гайдамака час від часу зітхав. Чудово розуміла Галка діда. Вагони пасажирських поїздів не пристосовані для перевезень страусів, сюди навіть не з усякою собакою зайдеш. Ніби відчуваючи, що всі довкола супляться одне на одного через нього, Футбол намагався стояти спокійно. Коли ж провідниця принесла чай, страус взяв дзьобом склянку і подав Галці. Усі були вражені. А потім страус ходив вагоном і кожному пасажирові подавав чай. Чутки про

те, що у такому-то вагоні чай пасажирам розносить справжній дресирований страус, миттю розлетілися по всьому поїзду. Пасажири приходили дивитися на Футбола. Знайшлися такі, хто їхав із дітьми, і ось тут уже Футбол постарався на славу: не тільки чайок подавав, а й соки. А провідниця дозволила страусу зайти у своє особисте купе. Мабуть, таки зрозумів страус, про що йдеться. Переступив поріг, вдячно клацнув дзьобом. Хотів підстрибнути, але тісненько. Так непомітно ніч настала. Складалося все, як треба. Поїзд їхав за розкладом.

РОЗДІЛ 17, У ЯКОМУ ШУКАЮТЬ БОГДАНА МАЙСТРЕНКА, А ЗНАХОДЯТЬ ТЕЛЕФОН ПАНІ КРУК

Тим часом Лановий-старший ще звечора поставив сина та його друга перед фактом: три дні їм доведеться побути в Подолянах самим. Данила і Богдана не могли взяти з собою, тому наказали ходити в їдальню, не лазити в печери і не гуляти ночами.

Лановий-старший та його друг Вороненко ще вдосвіта завантажили джип бізнесмена всім необхідним для триденної мандрівки та поїхали. Данило після сніданку зганяв до місцевої бібліотеки – хотів знайти газету, де писалося про таємницю замку Козицького. Не знайшов, не довозили сюди таких газет. Зате в читальному залі вже працював Інтернет. Данько знайшов електронну версію потрібної статті. Роздрукувати ніяк, тож хлопець занотував ручкою на аркуші паперу.

Коли повернувся, застав Богдана в кімнаті. Данило почав розповідати про те, що дізнався, та раптом побачив через вікно, що до турбази наближаються троє: пані Крук, Карлик і дільничний Рудик. Богдан ніби відчув, що йдуть по його душу. Майстренко миттю впав на підлогу, швидко закотився під ліжко і там завмер. Щойно Бодя зник з очей, як у двері постукали. Пані Крук відразу накинулася на Данила, питаючи, де Богдан. Вона говорила, що Богдан викрав її мобільний.

Дільничний Рудик почав питати хлопця, чи він Данило Лановий, чи його батько налагоджує тут туризм та придумує різні маршрути. Рудик дізнався, що Лановий-старший поїхав на три дні, а Данило сказав міліцейському, що Богдан поїхав з його батьком. Міліціонер став дзвонити на номер пані Крук, і раптом у шафі почулася мелодія. Карлик кинувся до шафи і знайшов наплічник Богдана. Міліціонер висипав усе з наплічника і знайшов телефон пані Крук.

РОЗДІЛ 18, У ЯКОМУ НАШИМ ГЕРОЯМ ЛИШАЄТЬСЯ ОБМАЛЬ ЧАСУ НА ПОРЯТУНОК

Пані Крук доводила, що Данило і Богдан за одне, і їх треба заарештувати. Карлик почав розповідати, що Богдан крутився біля їхньої машини, а пані Крук залишила в салоні трубку. Рудик допитувався, як вони знали, що хлопці живуть саме тут. Данило подумав, що зараз міліціонер виведе цих шахраїв на чисту воду. Але Карлик сказав, що селище невелике, тому він сам вичислив.

Рудик сказав, що сам прийматиме рішення, кого затримувати і кого куди саджати. Телефон можуть забирати і йти, бо треба ще довести, що телефон у рюкзак хлопця поклав власник рюкзака. Міліціонер випровадив пані Крук і Карлика надвір, а сам почав говорити з Данилом. Розповів, що ці двоє – якісь дуже впливові київські шишки.

Чим займаються – Бог його знає. Які справи в ці краї їх занесли – теж не важливо. Головне: оці двоє, Ганна Крук та Роман Карлович, можуть серйозно зіпсувати тут усім життя. Коли ці двоє до Рудика вранці прийшли, він дещо по телефону довідався про них у друга з Києва. Потім – про Богдана, а він же раніше водився з вуличною шпаною. Рудик сказав, що міг би обшукати кімнату, але він знає, що хлопці здружилися з його сином і дочкою, тому хоче допомогти і довіряє. Міліціонер попросив, щоб в неділю до обіду Богдан був тут, інакше він почне діяти інакше.

Данило спитав, коли у них мобільник зник. І коли дізнався, що вчора, то спитав, чому аж зранку вони згадали хлопця, що крутився напередодні біля їхньої машини. Рудик був здивований, що Данило такий розумний. Але міліціонер спитав, чому Богдан не взяв наплічник з собою, невже свої речі поклав Даниловому татові в рюкзак. Данило не міг придумати отак відразу, що відповісти пильному міліціонерові. Проте, схоже, негайної відповіді той і не чекав, бо промовив: "Не треба, не відповідай, хлопче. Краще подумай, що ти мені скажеш і покажеш за три дні".

Данило і Богдан міркували, як довести, що хлопець не крав телефон, треба спочатку знайти скарб – Зміїну Голову, діамант князя Козицького. Тільки в цьому випадку пані Крук та отой її лисий Карлик заберуть назад усі свої звинувачення. Та й самі заберуться геть. Ловити ж їм тут уже буде нічого.

Стислий переказ по розділах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ 19, У ЯКОМУ ДРУЗІ ПРИДУМУЮТЬ, КУДИ ЗАХОВАТИ БОГДАНА

Данило залишив друга у кімнаті, а сам побіг кликати на допомогу Вуха і Варку. Усі вирішили чекати до завтра, зустріти київський поїзд – підмога знадобиться, як ніколи.

Ще довго тієї ночі не могли заснути Данило і Бодя. Лиш глупої ночі обоє буквально змусили себе заснути. А зранку Данило подався на залізничну станцію. По дорозі рудого прихопив, так вони домовилися.

З рудого вуханя все й почалося. Спочатку Данило дуже здивувався, коли за Льонькою Гайдамакою з вагона вийшов його дід. Потім Данило побачив Галку, зрадів, та коли останнім поважно вийшов страус Футбол, хлопець узагалі забув, у якій реальності перебуває.

Клаповухий Андрій Рудик на прізвисько Вуха теж був шокований появою страуса. Ще ніхто нічого не сказав, прибулі навіть не привіталися. Тим часом Футбол уже наблизився до рудого, нахилився, витяг шию, розкрив дзьоба... і ущипнув хлопця за найближче до себе праве вуха. Власник чудових вух налякався, але страус поводить себе цілком доброзичливо, навіть приязно: зробив ще один крок, аби стати ближче до Вуха і знову торкнувся його вуха дзьобом, цього разу – лівого. Галка пояснила, що то страус так з Вухом дружить. "Йому вуха твої сподобалися! – зрозумів Льонька Гайдамака. – Глянь, у Галки оно кіски в різні боки стирчать! А в тебе – ось!". "Усе, тепер ти його можеш не боятися! – весело сказала Галка Вухові. – Віднині Футбик за твої вуха всіх заклює і закопає!"

Усі перезнайомилися швидко. І коли Данило Лановий тут же, на місці, коротко розповів про те, що з ними сталося, прибулі зрозуміли: їхні веселі дорожні пригоди скінчилися. Дід Гайдамака сказав, що в такій справі треба йти "куди нада". Але саме тому, що він давно живе, вони туди не підуть. Бо там розбиратися не хочуть і не будуть. Поки дід вчитував усіх, компанія стояла на платформі мовчки. Льонька запропонував, щоб усі стали табором біля тієї печери і Богдана туди забрали.

РОЗДІЛ 20, У ЯКОМУ ДАНИЛО ЛАНОВИЙ БЕРЕ КОМАНДУВАННЯ НА СЕБЕ

Від станції усі прийшли до самого селища. Люди зглядалися на Футбола, але друзі не звертали на це уваги. Намети і спальники вирішили взяти у музеї. Дід Гайдамака, хоч працював у музеї лише сторожем, знайшов спільну мову з директором цього музею. Дід збрехав, що разом з дітьми досліджує, як пристосовуються страуси до нових природно-кліматичних умов, тому їм треба поселитися в лісі, а для цього потрібні намети. Сокирко дозволив взяти намети, і скоро вся компанія йшла до урочища, де була печера. Льонька з Вухом несли по намету. Галка примудрилася припасувати до спини страуса спальники. Сама вона тягнула свій наплічник. Данило, стікаючи потом, пер Льоньчин рюкзак. Усі так захопилися переходом, що перестали зважати на діда Гайдамаку. А йому раптом стало погано. Він присів і сказав, що потрібно в лікарню, а за головного тут хай буде Данило. Усі погодилися.

РОЗДІЛ 21, У ЯКОМУ ОПЕРАЦІЯ З ПОРЯТКУ БОГДАНА ПЕРЕТВОРЮЄТЬСЯ НА ВЕЛИКЕ ПЕРЕВДЯГАННЯ

Данило з Вухом провели дідуса до Рудиків додому. Мама Вуха працювала в лікарні. Вона висварила хлопців, які втягли у свої незрозумілі ігрища літню людину. Не стала їх держати вдома, почала біля діда квокати. А Данило з Вухом та Варкою побігли до Богдана.

Біля турбази стовбичив Карлик. Богдан мусив вдягнути дівчачий одяг, щоб вийти з турбази. Варка дала йому сарафан і сандалі, а сама перевдягнулася на хлопця. Карлик не звернув особливої уваги, коли з турбази вибігла босоніж дівчина (Богдану сандалі були замалі), а за нею побігли два хлопці. Згодом вийшов ще один хлопець, то була Варка.

*Стислий переказ по розділах, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу*

РОЗДІЛ 22, У ЯКОМУ НАШІ ГЕРОЇ ЗДОГАДУЮТЬСЯ, ДЕ ВЗЯТИ ЖІНОЧУ РУКУ

Щойно відбіг подалі від турбази, Богдан мерщій заскочив у найближчі кущі. Тут і хлопці наспіли, дочекалися Варку з потрібним одягом, Бодя швидко переодягнувся. Потім діти побігли в урочище, де Льонька з Галкою вже розбили невеличкий табір. Вух, з ходу виклав Льоньці з Галкою, яка з Богдана дівчинка вийшла. Галка посміхнулася, пораділа за Данила: його ідея, вдало викрутилися. А ось Льонька зареготав, і Богдан пригрозив Вухові за те, що розповів. Звісно, не збирався Богдан Майстренко битися з Андрієм Рудиком. Зробив просто різкий рух, ніби збираючись таки схопити вухо кривдника, але Футбол відразу кинувся захищати Вуха.

Діти згадали, що майже нічого не їли з самого рання, тому перекусили, а потім Данило витяг з кишені аркуші зі своїми вчорашніми записами. Хлопець повторив спеціально для Галки з Льонькою загадку скарбу: "Двері через Змію. Відчиняє жіноча рука. Далі під землею. Потім під водою. Потім за стіною. А потім – за собою". Очевидно було, що Пані Крук і Карликові було не вигідно, аби тут, у Подолянах, хтось щось починав і знайшов розбійницький скарб швидше за них.

Льонька сумнівався, що діамант існує, але Данило був впевнений у цьому, навіть думав, що приблизно знає, де схованка, бо смертельно поранений Михайло Ружич говорив розбійникові Охріму Куцому, що вхід до скарбу – через Змію. Отже, десь там, під землею, є якісь двері. Тобто – вхід. Він виведе їх до місця, де Ружич сховав діамант, котрим колись володів та пишався його лютий ворог, князь Козицький. Це підтверджують його слова: "Далі під землею". Тобто, якщо спуститися в печеру та знайти двері чи просто прохід, який відкриває жіноча рука, далі треба йти підземним ходом. Щодо жіночої руки, то Данило вважав, що потрібна лише просто тонка рука, тонша за руку дорослого чоловіка.

РОЗДІЛ 23, У ЯКОМУ ХЛОПЦІ ЗБИРАЮТЬСЯ ПІД ЗЕМЛЮ, А ДІВЧАТА ЛИШАЮТЬСЯ НА ПОВЕРХНІ

Богдан, Льонька, Вуха, Галка та Варвара показували один одному свої руки, мірялися ними, щось комусь доводили. Так, що аж страус звернув увагу на цей вселенський гармидер. Данило зупинив усіх і попросив Вуха пригадати, яка печера виглядає зсередини. "Нічого особливого. Ось так зміїться прохід, – він показав рукою жест, схожий на рух плазуна. – Потім вихід у таку округлу залу і далі на протилежний бік". Та Вуха знав, що раніше під землею існував здоровенний лабіринт. Хто знав ходи та переходи, міг тут залізти, а вийти взагалі кілометрів за п'ять звідси. Данилу було цікаво, чому за весь цей час ніхто з тих, хто опинявся під землею та кружляв лабіринтами, не знайшов отих дверей, на які вказував Ружич. Можливо тому, що від самого початку потрібний прохід був замаскований під завалений пороною підземний коридор! Це Ружич сам так придумав! Адже у газетній публікації згадувалося, що нібито Ружич вигадав, як прокласти таємний хід із печери просто до замку. Михайло Ружич лишався одним із небагатьох, хто знав, як непомітно вийти із замку через кімнату, яку називають "кімнатою страху".

Данило сказав, що під землею, є замаскований підземний хід. Який веде не просто до замку, а до таємної "кімнати страху". Ось на цей вхід і вказав напевне розбійник перед смертю. "Але як ця вся історія може стосуватися діаманта?" – спитав Богдан. "Думаю, якийсь стосунок до Зміїної Голови підземелля, яке ми повинні знайти, таке має, – відказав Данило. – Для того, аби це дізнатися, треба спочатку самі двері під землею знайти. Згода?" Хлопці вирішили йти на пошуки завтра, а дівчата мали лишитися на верху і стежити за пані Крук і Карликом.

Льонька сховався провідати діда. Старому все ж таки знайшли місце в лікарні та вмовили переночувати під наглядом чергової медсестри. На той час йому вже стало легше.

РОЗДІЛ 24, У ЯКОМУ ВІДЧИНЯЮТЬСЯ ПІДЗЕМНІ ДВЕРІ

Спали в наметах. Хлопці в одному, Галка – в іншому. А зранку о 7 годині у таборі з'явилися близнюки. Вуха десь добув ліхтарики, знайшов міцну мотузку для білизни, обмотався нею замість паска. Хлопці вдягнули куртки, кепки, озброїлися ліхтарями. Вирішили взяти лиш один наплічник, туди поклали дві пляшки води та пакетик з сухарями. Зібралися біля входу в печеру. Постояли мовчки, мов перед стрибком у воду. Тоді помахали дівчатам і по черзі протиснулися в прохід.

Хоча Данило та Льонька опинилися в такому підземеллі вперше і обом хотілося більше роздивитися, розуміли – не на екскурсію прийшли. До великої зали Змії дісталися без особливих пригод та досить швидко. Там вони наполохали кажанів, та коли все стихло, Данило наказав освітити всі три ходи. Вуха вказав на той, який вів до виходу. Данило задумався, а хлопці

розбрелися в різні боки, зазираючи в ходи та старанно вишукуючи щось на стінах. Данило запитав Вуха, у якому боці замок. Рудик показав приблизно рукою, яка вказала на один з отворів. "Слухайте, якщо замок Козицького – в тому боці, то значить, оцей хід може вести саме до нього", – сказав Данило. Він першим зайшов у отвір. Постояв, обмацав все довкола променем. Хлопець дійшов до завалу. Пальці пробіглися по холодному каменю. Аж раптом рука завмерла. У стіні був зовсім вузький отвір. Торкнувся Данило краєчка отвору пальцями. Правда, сюди тільки тонка рука пролізе. Пальці щось намацали. Чи гострий камінчик. Чи важіль. Зручно взялися, потягнули на себе. Данило напружив руку. Невидимий важіль подався, кілька каменів випало зі стіни та відкрили в ній темний холодний прохід.

РОЗДІЛ 25, У ЯКОМУ НАШІ ГЕРОЇ ЙДУТЬ ПІД ЗЕМЛЕЮ

Першим пішов Льонька, хлопці рушили за ним. Прохід не звивався, лише два-три рази за весь час повернув – і кожного разу ліворуч. Під час переходу ніхто не перемовлявся, хіба що Льонька, рухаючись у авангарді, попереджав, де хід повертає. Сунули зосереджено. Данило, маючи годинник на руці, стежив за часом. Під землею вони вже більше двох годин. Включно з пересуванням новим підземним ходом, у якому хлопці пробули майже пів години. Згодом хлопці натрапили на сходи, а потім – на каменюку, через яку пролізли. По інший бік каменюки прохід розширився, можна було стояти двом поруч. Далі вже Данько допоміг пролізти Вухові. І аж тоді стало ясно: підземелля скінчилося.

За три метри попереду хід упирався в стіну. У щілини пробивалися тоненькі промінчики, і це означало – там десь є вихід. Данило помацав стіну, штовхнув. Верхній камінь вибився з третього разу, решта не посипалися з гуркотом – кам'яна піраміда виявилася доволі щільною та міцною. Та все ж таки розбиралася досить легко. Хлопці проклали прохід, через який можна було пролізти по черзі. Вони опинилися на дні якогось неглибокого колодязя. Стінки муровані, та в одному місці стирчали старі металеві іржаві східці. Неба хлопці не бачили, згори дно колодязя закривала густа дротяна сітка.

Коли хлопці вибралися назовні, то побачили, що вони у парку біля музею.

РОЗДІЛ 26, У ЯКОМУ СТАЄ ЗРОЗУМІЛО, ЯК ОПИНИТИСЯ ПІД ВОДОЮ, КОЛИ ВОДИ НЕМА

Це був не парадний, а дальній, занедбаний бік парку. Якщо піти ліворуч, то можна обігнути споруду та опинитися біля мостика через рів. Тобто – біля головного музейного входу. Данило зрозумів, що Ружич зумів організувати діло так, аби цим підземним ходом можна було непомітно й напрямки підібратися до замку. Далі потрібно було йти під водою. Води не було ніде, але Богдан згадав, що раніше у рові була вода, а пізніше його осушили і проклали місток. Данило сказав, що прямо під ровом мусить бути ще один прохід! Рів з водою насправді був швидше декоративним. Чоловік Михайло Ружич був оригінальним, тому й запропонував Козицькому таку конструкцію: підземний вихід із замку, прокладений під ровом, наповненим водою. Чудове маскування.

Хлопці відразу ж розбрелися по занедбаному куточку парку, шукаючи місце, хоча б віддалено схоже на вхід у підземелля. Знайшли досить швидко – лише в двадцяти кроках від того старого колодязя, звідки вибралися на поверхню. За мить усі четверо оточили порослу травою та чагарниками дірку в землі, обкладену по краях камінням та, як годиться, накриту для безпеки іржавим шматком ґрат. Майстренко першим схопився за ґрати. Вуха взявся зі свого боку, Данило допоміг. Льонька не встиг оговтатись, як решітку вже відсунули вбік.

РОЗДІЛ 27, У ЯКОМУ НАШІ ГЕРОЇ ПРОХОДЯТЬ КРІЗЬ СТІНУ

Богдан перший скочив у отвір. Присів, та не впав. Попереду був прохід, але й була брила, схожа на ту, що в попередньому підземеллі. Вона теж перегороджувала хід, але хлопці перелізли через брилу, далі рухалися навкарачки, та пересування не було складним. Хід, у якому вони опинилися, так само мав підмуровані стіни, тягнувся прямо, і, як всі вже зрозуміли, був прокладений нижче рівня рову.

Довжиною це підземелля було не більше за стометрівку. Данило думав, що зараз вони десь під замком. Хлопці пересувалися вільно, вже навіть не відчуючи тиску поверхні над головами. Поворот. Коротка галерея – ще один поворот. Дійшовши до кінця проходу, Данило вперся в першу кам'яну сходинку, що вела кудись нагору.

Сходи були звивисті. Данило машинально почав їх рахувати. Тридцять сьома була останньою, верхньою. Вона вивела до невеличкого вузького мурованого ґанку та вперлася в суцільну кам'яну стіну. "Тепер треба якось за стіну пролізти", – озвався Вуха. Данило провів по стіні рукою. Жодного натяку на те, що десь тут повинні бути двері, які можна відчинити так само, як той прохід у печері. Нічого, жодного отвору. Суцільна мурована твердь. Та раптом хлопці побачили малюнок, вибитий на камені. Данило навіть торкнувся його пучками пальців. Він сказав, що так колись зображували троянду, а Вуха сказав, що по-місцевому троянда – це ружа. "Троянда. Ружа. Ружич! – вигукнув Данило. – Михайло Ружич! Оце все – плід його фантазії! Робота його розуму!

Хіба ви забули, що в нього все має значення? Знак ружі – підказка".

Данило Лановий поклав руку просто всередину зображення квітки. Натиснув. Нічого не вийшло, тому взяв каменяку. Натиснув сильно, наскільки зміг. Засув зі скрипом, але прийшов у дію. Зображення по контуру посунулося всередину. В перехресному світлі чотирьох ліхтариків повільно відсунулася стіна.

РОЗДІЛ 28, У ЯКОМУ ХОЧ І СТОІТЬ СУЦІЛЬНА ТЕМРЯВА, ТА ВСЕ ОДНО ВИДНО ЗЛУ ДІЮ ПІДЗЕМЕЛЬ І КАМ'ЯНИХ СТІН

Перше, що відчули шукачі, – густий запах завмерлого повітря. Льонька і Богдан навіть закашлялися. Хлопці освітили кімнату, не дуже велику. Під ногами стелився тонкий шар пилу щонайменше півтора столітньої давнини. Данило чомусь думав – пилуки тут буде більше. Та відразу знайшов цьому пояснення: "кімната страху" не мала ані килимів, ані шафи для одягу, словом – нічого такого, що накопичує пил у людському житті.

Голі муровані стіни. Підлога, викладена шматками граніту. Жодного вікна, хоча напевне десь тут мусив бути хоч маленький отвір для вентиляції. Кімната мала стати такою собі невеличкою безпечною фортецею для господарів, і звідси можна вийти під землею на той бік замкової стіни. У кітку кімнати було дерев'яне ліжко. Далі з темряви вихопився міцно збитий дерев'яний стілець із високою спинкою, стіл біля стіни, трошки далі – невеличкий ослінчик.

Льонька запитав, чого вони тут стоять, адже діамантом тут й не пахне. Богдан не втерпів, і хлопці почали сваритися. Данило попросив замовчати: він читав колись, що це так діє на них підземелля, замкнений простір. Вуха раптом чимось хруснуло. Виявилось, що це дзеркало, яке розбилося, а раніше висіло на стіні. Данило сказав, що скарб десь тут, у цій кімнаті.

РОЗДІЛ 29, У ЯКОМУ ЗНАХОДЯТЬ РОЗБІЙНИЦЬКИЙ СКАРБ

"Дивіться, ми прийшли сюди за його підказкою. З печери Змія під землею, далі – під водою, нарешті – за стіною... – говорив Данило. – ...Ружич сам будував цей сховок і цей таємний хід. Виходить, йому нічого не заважало пробратися сюди одного разу. Та заховати діамант в такому місці, де його точно ніхто не здогадається шукати! Просто під носом у Козицького! В таємній кімнаті, куди той не ходить без потреби!" За стіною вони вже знайшли, а ось "за собою" — це як? Льонька вже почав знову сваритися і сказав, що не бачити їм скарбу, як Рудикові – своїх вух. І тут Данило згадав про дзеркало, адже вуха можна побачити лише у дзеркалі. "Будь-яке, де хто завгодно може побачити себе! Ми бачимо в дзеркалі себе, люди! Де захований діамант? Де його сказав шукати Ружич, коли втрапиш у цю кімнату? За со-бо-ю! Раз у дзеркалі можна побачити себе, то діамант схований за дзеркалом. Де воно могло тут висіти?" – говорив Данило.

Хлопці відразу забули всі сварки та образи. Знайшли приблизне місце, де висіло дзеркало і на тій стіні Данило став промацувати каміння. Зачепив один, спробував смикнути другий, потермосив третій. Є! Данило підважив камінь ножем. Розхитав краще. Трошки поморочився, вийняв. Камені, котрі поруч, піддалися легше. За третім

разом ліхтарик висвітив досить акуратну прямокутну дірку в стіні. Затамувавши подих, хлопець засунув туди руку. Пальці намацали щось тверде. Потягнули до себе.

Всі відразу оточили Данила, штовхаючись та ледь на збивши його з ніг. Вуха присвітив, Лановий обережно розтиснув долоню. На ній лежав невеличкий, схожий на неправильної форми яйце, гранований камінчик. Наче скляний, але не зі скла – це точно. В світлі ліхтарів тьмяно блиснув, наче підморгнув. Нічого гарнішого в своєму житті ніхто з хлопців ще не бачив.

РОЗДІЛ 30, У ЯКОМУ НАШІ ГЕРОЇ ПОТРАПЛЯЮТЬ У ЗАСІДКУ ТА РОЗУМІЮТЬ, ХТО НАСПРАВДІ ХОТІВ УКРАСТИ ДІАМАНТ

Скільки часу вони отак стояли, навіть Данило зі своїм годинником не зміг би сказати. Назад діамант несли по черзі, бо ж знайшли його разом.

З таємного підземелля назад у парк повернулися швидко. Та все ж, під землею пробули чотири години. Хотілося їсти, тому хлопці перекусили сухарями. Потім знову рушили під землю. До урочища підземеллям поверталися теж швидше, ніж кількома годинами раніше. Рухалися злагоджено та впевнено. Діставшись назад до печери Змія, зупинилися на кілька хвилин у знайомій печерній залі. Перевели подих.

Першим до струмка в урочище вибрався з-під землі Льонька. За ним випхався Вуха, далі – Богдан, останній – Данило. Та тільки хлопці вийшли, як до них підбігла пані Крук. Позаду стояв кремезний Карлик. Жінка кричала до хлопців, щоб віддавали діамант. Виявилося, що вона здогадалася, що шукають хлопці, і просто дали їм можливість знайти, а тепер відберуть. Лисий здоровань стискав у зігнутій в лікті правиці пістолет. Дуло націлене просто на хлопчачий гурт. Пані Крук попередила, що заради Зміїної Голови вони не зважатимуть на життя хлопців. Вона говорила, що є єдиним нащадком князя Козицького!

Стислий переказ по розділах, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ 31, У ЯКОМУ СТРАУС ФУТБОЛ НЕ ЛЮБИТЬ, КОЛИ ЙОГО ДРУЗІВ СМІКАЮТЬ ЗА ВУХА

Чорнокоса пані Крук, насолодившись ефектом, продовжила розповідати, що її рід походить від молодшої доньки власника цього замку. Так що, за великим рахунком, діамант допоможе їй не лише отримати його назад, у свою власність. Зміїна Голова насправді коштує стільки, що вона може мати всю землю довкола нього. Навіть оцей ліс, оце урочище, цю печеру.

Усі помітили, що до них наближається страус Футбол. Зупинився, клацнув дзьобом, побачивши знайомих, ще й підстрибнув замість вітання. Футбол тупцяв на місці, доброзичливо позираючи на компанію, що зібралася в урочищі.

Пані Крук знову пригрозила, і Данило сказав, що вони віддадуть діамант. Хлопець навіть сказав, що діамант тримає Вуха і показав на нього. Такої нахабної зради хлопці від свого командира не чекали. А Карлик уже наближався до Вуха. "Рудий, віддай камінь! Краще буде всім!" – закликав Данило. Та Вуха навіть не думав віддавати.

Данило відійшов трохи від хлопців. "Знаєте, як з ним треба? – він говорив до Карлика. – Он які вуха відростив. Хапайте просто за них і тягніть!" Карлик не стримався – реготнув. Він перекинув свій пістолет у ліву руку і наблизився до хлопців упиртул. Без особливого напруження здолав опір, закріпив п'ятірнею найближче до нього ліве Андрієве вухо і смикнув за нього з усієї люті, ще й добряче покрутив. Хлопець заверещав від різкого болю. Тут уже Футбол не стримався. Побачивши, як ображають його нового друга, страус накинувся на Карлика. Пістолет впав на землю. "Тікай!" – закричав Данило. Карлик послуховався, повернувся й почав на свою біду тікати. Міцна страусова нога майнула в повітрі. Удар по Карликових сідницях вийшов не менш точний, ніж якби це був футбольний м'яч. Не втримав міцного копняка лисий здоровань – упав, покотився стежкою, заволав щось незрозуміле. А Футбол ще додав, і ще, аби не свербіли більше руки хапати його нового друга за такі чудесні вуха.

Четверо хлопчаків насувалися на пані Крук. А з-за дерев уже бігли батько близнюків, у кітелі з погонами та з пістолетом. Трошки позаду йшли директор музею Сокирко, Галка з Варварою. А останнім виступав дід Гайдамака. Пані Крук настільки розгубилася від такого швидкого перебігу подій, що без опору дозволила Рудику взяти себе під лікоть. Данило простяг Вухові руку і попросив пробачення.

РОЗДІЛ 32, У ЯКОМУ СЕЛИЩЕ ПОДОЛЯНИ МОЖЕ СТАТИ ВІДОМИМ НА ЦІЛИЙ СВІТ

Спочатку всі, включно з дідом та директором Жорою, довго по черзі роздивлялися скарб. Дід розповів хлопцям, що "захворів" для того, щоб хлопці залишилися без нього, бо коли в такій компанії затятих є старший чоловік, це стримує думку. Постійно виникає потреба порадитись. Запитати, чи все правильно робиться. У таких випадках не часто вдається проявити себе на повну силу.

Жора розповів, що парочка Крук і Карлика давно в нього викликала підозри. Коли дізнався від діда про підслухану розмову, все стало на свої місця.

Хлопці були голодними і втомленими. Коли вони за кілька годин скупалися та наїлися, тоді й розповіли все докладно. Директор Жора слухав та навіть записував щось собі в блокнот, креслив, черкав, знову креслив. А під вечір не втримався: повів усю компанію до замку, прикинув на місці, де розташована "кімната страху", і відшукав в одному залі на стіні викарбуваний знак троянди. То ось звідки вели двері в секретну княжу хованку! Із кімнати, де колись була зброярня, а тепер – музейна виставка старовинної зброї.

Та не квапився Сокирко ці двері відчиняти. Дочекався наступного ранку, коли в Подоляни повернулися втомлені, але щасливі Лановий-старший та бізнесмен Вороненко.

Вороненко відразу зробив якийсь дзвінок, а потім повідомив усім, що є люди, готові вкладати немалі гроші в туристичний проект "Розбійницький скарб" у Подолянах. "Про Подоляни дізнається весь світ", – захоплено присвиснув Сокирко. А всім чотирьом хлопцям запропонував приїздити наступного літа, щоб проводити для туристів екскурсії. Та поки що Данило надумав влаштувати у селі разом з хлопцями футбольний

матч, у якому візьме участь страус Футбол.

*Стислий переказ по розділах, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу*